

E-post: post@bivdu.no.
Org.nr. 992 876 875
Kontaktperson:
Inge Arne Eriksen, tel. 915 20 202 / inge@bivdu.no

Besøk- og kontoradresse:
Kunnskapsparke, Markedsgt. 3, 9510 ALTA
Postadresse:
Rødsvingelveien 35, 9516 ALTA

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 BERGEN

Vår dato: 02.11.2024

Deres dato: 14.09.2023

Deres ref.: 23/9640

Sak 1/2024 Reguleringsmøtet – Bivdu`s forslag til regulering av fisket etter torsk nord for 62° N i 2025.

Fiskeridirektøren har forelagt sitt forslag til regulering av fiske etter torsk i 2024 ovenfor Sametinget som politisk organ, men har samtidig valgt – for fjerde året på rad – å ikke innrømme Bivdu – som representant for rettighetshavere (fiskerne) i sjøsamiske områder – konsultasjon i saken (jf. Sameloven¹).

Til tross for neglisjering av Bivdus krav om konsultasjon og mangelfull informasjon i saken, anser Bivdu det som formålstjenlig og nødvendig å fremme forslag i saken, slik at en gjennom dette kan sikre fiske i sjøsamis område i dagens vanskelige ressursituasjon, hvor både kultur, næring og samfunnsliv står ovenfor nedleggelse og fraflytting.

Ut fra dette – og de begrensede opplysningene Bivdu har fått tilgang til i denne sak – vil Bivdu her fremme følgende forslag til fiske etter torsk nord for 62° N i 2025 under dagens rådende rettighetsforhold i fiske:

Bivdu - prinsipielle standpunkt:

- Bivdu går inn for at befolkningen i sjøsamiske områder har rett til å fiske uten økonomiske krav, samt at retten til fiske lar seg gjøre å leve av.
- Bivdu vil konsultere med statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter i denne sak før vedtak treffes og iverksettes.
- Forvaltningen må utrede og synliggjøre hvordan de foreslåtte tiltakene vil påvirke økosystemet i de nære kystområdene, og her spesielt forholdene i fjordene.
- Forvaltningen må utrede og synliggjøre hvordan de foreslåtte tiltakene vil påvirke og sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur og næring.

¹ Jf. Sameloven: LOV 1987-06-12 nr 56, § 4.2 Konsultasjoner.

Statlige myndigheter, fylkeskommuner og kommuner er etter sameloven pålagt å konsultere med samer eller de som representerer samiske interesser, i alle saker som angår, og/eller kan innvirke på samer og de som bor i sjøsamiske områder vs. kultur, næring, språk og samfunn.

I konsultasjonsprosessen inngår også plikt til å gi full informasjon om relevante forhold, noe Bivdu ikke fått i denne saken. Minner også om at manglende konsultasjon er et pågående brudd på menneskerettighetene, samt mangelfull forvaltning som medføre ugyldig vedtak i saken.

Pkt. 3.2. KVOTESITUASJONEN I 2025 – FOREELING AV DEN NORSKE KVOTEN

Norsk kysttorsk.

Norsk kysttorsk gyter, bunnslår seg og vokser opp i fjordene og beiter i fjordene og i de nære kystfarvann. Det er derfor naturlig at den minste flåtegruppen under 11 meter skal ha rett til å fiske på denne arten, og ikke som nå der alle flåtegrupper – også trålflåten og stor kyst – har kvoter på norsk kysttorsk selv om de ikke har rett til å fiske i de områdene kysttorsken oppholder seg.

Bivdu har derfor oppfordret norske myndigheter og i særlig grad den norske delegasjonen i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjonen til å legge til rette for at en ved kvotefastsettelsen av den norske totalkvoten i torsk (TACen) følger dette prinsipp.

Bivdus forslag:

- Kvoten av norsk kysttorsk nord for 62 grader N. på 21 000 tonn skal i sin helhet tildeles flåten under 11 meter, som har lov å fiske innenfor fjordlinjene.

3.2.1 Avsetning til ungdoms- og rekreasjonsfisket (turist- og fritidsfiske)

Turistnæringen har ikke de samme rettighetene til fiske som fiskerne, og da særlig de som har en lovfestet rett til å fiske (båter under 11 meter). I dagens situasjon med drastiske kvotenedganger over flere år, kan ikke Bivdu støtte forslaget om at turistfiske skal fortsette som tidligere. Dette gjelder i særlig grad utenlandsk turistfiske.

Utenlandske turistfiskere fisker ca. 80 % (5 500 tonn) av den avsatte kvoten til turistfiske/ fritidsfiske på 7 000 tonn, mens norske borgere fisker ca. 20 % (1 500 tonn.) I tillegg fisker norsk fritidsfiske (kulturbetinget fiske) ca 500 tonn. Dvs. et årlig turistfiske/fritidsfiske på 7 500 tonn.

Bivdu går inn for at utenlandske turistfiskere på 5 500 tonn belastes 3.landskvoten, mens den norske andelen av fritidsfiske (kulturbetinget fiske) trekkes av norsk kvote som i dag. Dette frigir en kvote på 5 000 tonn som deles mellom åpen gruppe og Kystfiskeordningen.

Det er også avgjørende at norske myndigheter styrker kontroll med hvor mye fisk som fiskes av utenlandske turister, og at de som fisker med egen/medbrakt båt har båten registrerte i småbåtregistret.

Bivdus forslag:

- Utenlandsk turistfisk på 5 500 tonn belastes 3.landskvoten.
- Den frigitte kvoten på 5 500 tonn torsk deles i to og deles med:
 - o 2 750 tonn (½ parten) til: Åpen gruppe
 - o 2 750 tonn (½ parten) til: Kystfiskeordningen.

3.2.2 Avsetning til kvotebonus for levendelagring av torsk

I fjor ble ordningen belastet med 756 tonn på avsetningen, mens hittil i år er det belastet med 348 tonn. Fiskeridirektøren foreslår å avsette 750 tonn i 2025.

Bivdu legger til grunn i sitt forslag at TAC er redusert med 25 %, og at dette også må medføre et nedtrekk i avsetning til kvotebonus og levendelagring av torsk i 2025.

Bivdus forslag:

- Det avsettes 400 tonn av den norske totalkvote til dekning av kvotebonus ved levendelagring i 2025, og foreslår at dette avsettes før fordeling av den nasjonale kvoten på trål og konvensjonelle redskap. Endelig kvotebelastning skal utgjøre 60 % av kvantumet på sluttseddelen.
- Kvotebonus gjelder i perioden fra og med 1. august og ut året så lenge det er dekning innenfor avsetningen.

3.2.3 Kystfiskeordningen

På grunn av Kystfiskeordningens viktige funksjon i å bevare fiske, industri og samfunn i sjøsamiske områder, vil Bivdu henstille Fiskeridepartementet og Fiskeridirektoratet til å øke kystfiskekvoten med 1 000 tonn ettersom det i 2025 er nødvendige nå å sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur (jf. Havressursloven § 7 g).

Bivdus forslag:

- For å ivareta samisk fiske og samfunn setets Kystfiskekvoten til 4 000 tonn.

5.1 KVOTEFLEKSIBILITET MELLOM KVOTEÅR I TORSKEFISKERIENE

Avsnitt 5 (s. 18) Kvoteleks – fiske på kvoter som tilhører kommende år (2026)

Bivdu kan ikke tilrå å starte på et fiske som tilhører på kommende bestandsnivåer og års kvoter, da dette forslaget etter Bivdus mening ikke er en ansvarlig ressursforvaltning av fellesskapets fiskeriresurser.

Etter de signalene Bivdu har fått så vil et fiske på kommende bestandsnivåer og års kvoter skape en unødig uro og usikkerhet i næringa, da muligheten er til stede for at de som har fisket opp sine kvoter for kommende år enten avslutte sitt fiske, eller også går konkurs før fiskeåret som kvotene tilhørte, er startet. Et fiske på kommende bestander og års kvoter ansees som svært risikofyllt og ikke god forvaltning ettersom en ikke husholderer nasjonens fiske innenfor den årlige fangstrammen som er satt.

Bivdus forslag:

- Ingen må få mulighet til å drive et fiske der en forskutterer neste års kvoter. Dvs. ingen flåtegruppe eller personer må i 2025 få fiske kvoter som bli avsatt og tilhører 2026.

5.2 FERSKFISKORDNING

Størrelsen på avsetningene til ferskfiskordningen i åpen og lukket gruppe (s. 19-20).

Bivdus forslag:

- Avsetningen og fiske på ferskfiskordningen holdes adskilt mellom lukket og åpen gruppe.
- Ferskfiskordningen starter opp med ferskfiskbonus på 20 % på ukesbasis fra og med 1. august 2025
- Skate og blåsteinbit skal ikke inngå i beregningsgrunnlaget for ferskfiskbonus.

5.4.3 Samfiske i lukket gruppe for fartøy under 11 meter hjemmelslengde (s. 25)

Bivdu har sett frem til å slutføre ordningen med samfiske med seg selv ettersom ordningen ikke skaper større sikkerhet for fiskeren, slik forutsetning var da ordningen ble innført i 2012.

Bivdu kan ikke se at det er formålstjenlig å benytte både samfiskeordningen samme året som en også tillater kvotesammenslåingsmodellen.

Bivdus forslag:

- Samfiskeordningen avvikles inne 31.12.2024.

5.4.4 Fangstbegrensninger i bestemte områder og tidsrom for fiske med snurrevad (s. 26)

Fisket med snurrevad innebærer stor forskjell mellom båter under og over 11 meter, når det gjelder både værmessig, kapasitet, antall og ikke minst på redskapssiden. Dette gjør at båter under 11 meter som fisker med snurrevad er begrenset i antall og fisker med små redskap i forhold til de store båtene.

Ut fra forvaltning av kysttorsken er det derfor naturlig for Bivdu å skille mellom disse to gruppene i sitt forslag, som innebærer fangstbegrensninger i områder eller tidsrom. For eksempel kan det vurderes om det i ukene 8-11 bør innføres forbud mot å fiske i helgene. Begrunnelsen for å innføre slike begrensninger vil være av hensyn til kvalitet og med sikte på å unngå konflikt mellom ulike fartøy- og redskapsgrupper (havdeling).

Fiskeridirektøren ber om innspill på om det bør innføres fangstbegrensninger i områder eller tidsrom for fartøy som fisker med snurrevad.

Bivdus forslag:

Fartøy som fisker med snurrevad:

- Fartøy i gruppen under 11 meter kan fiske etter gjeldende (dagens)regelverk.
- Fartøy i gruppen 11 – 15 meter må fiske hele året utenfor fjordlinjene.
- Fartøy i gruppen 15 – 27 meter må fiske hele året utenfor grunnlinjen.
- Fartøy i gruppen over 27 meter må fiske hele året utenfor 4. nautiske mil fra land.

5.5 FORSLAG TIL REGULERING AV FARTØY SOM FISKER I ÅPEN GRUPPE (s. 27)

Regulering i åpen gruppe – torsk.

I regulering av fiske er det innført at en kan overflytte 10% av ubrukt kvote til fiske til neste år. Dette gjelder også åpen gruppe, og det på gruppenivå.

Gjennom tiden ble det brukt inndeling av kvoten gitt i form av en maksimalkvote og en garantert kvote. Dette var en ordnings som ble brukt som et ledd i å sikre seg at kvoten ved årets slutt var fisket opp.

I 2025 er situasjonen en helt annen, og det er vel ingen som tror at kvotene (gruppekvotene) ikke blir fisket opp, og skjer det at kvoten ikke blir fisket opp så kan 10 % av denne overføres til neste år.

Når det gjelder inndelingen med maks å garantere kvoter så kan en ikke se at det (i alle fall ikke i 2025) er behov for å benytte denne ordningen for å få fisket opp kvotene.

Bivdu vil også nevne at ordningen med maksimalkvoter med garanterte kvoter faller svært uheldig ut for mange fiskere ettersom ordningen legger opp til et «kappfiske» i gruppen, der den som fisker mest og fortest får nytte av maksimalkvoten, men de som fisker og bor i områder der fiske kommer sent inn til gyting, svært sjelden får mulighet til å fiske maksimalkvoten og må derfor ta til takke med garantert kvote.

Bivdu vil derfor ikke støtte Fiskeridirektørens forslag til regulering med maks- og garanterte kvoter slik den fremkommer i tabell 16

Bivdus forslag (s. 28):

- Åpen gruppe reguleres i følgende grupper og da med garanterte kvoter som følge:.

Lengde	Kvotefaktor	Garantert kvote u/alderstillegg	Garantert kvote m/alderstillegg
- Under 8 meter	1,0	4,0 t.	7,5
- 8 – 9,99 meter	1,4	6,4	9,3
- Over 10 meter	1,6	7,25	10,25

5.6 REGULERING AV KYSTFISKEORDNINGEN

Bivdus forslag (s. 28):

- Bivdu foreslår at fartøy i åpen gruppe som omfattes av kystfiskeordningen gis en tilleggskvote på 5 tonn.

Vedlegg til sak 1/24 Regulering av fisket etter torsk nord for 62°N i 2025 av 01.11.2024.

Innspill fra Norges Fiskarlag og Sjømat Norge om midlertidige reguleringstiltak hvitfisk nord for 62°N.

Fiskeridirektoratet vil i dette dokumentet av 01.11.2024 drøfte ekstraordinære reguleringstiltak for hvitfisk nord for 62°N på bakgrunn av innspill fra Norges Fiskarlag og Sjømat Norge.

Fiskeridirektøren ber om innspill på vurderingene av effekter, både de bedriftsøkonomiske og øvrige effektene samt effekter som ikke er diskutert i notatet.

Bivdus innspill:

- Innspillet fra Norges Fiskarlag og Sjømat Norge virker radikalt og er omfattende. Forslagene som her fremmes vil muligens få noen positive effekter for de fartøyene som blir å nyttiggjøre seg ordningene, men det vil - uten tvil - få negative følger for resten av norsk flåte, fiskere, industri og kommunal økonomi i fiskeriavhengige kyst- og fjordkommuner.
- Tiltakene som her foreslås innehar mange ukjente følger som en ikke kan ta stilling til ut fra innspillet som er fremmet. Ei heller ut fra den korte tiden som det nå er til rådighet i dette kalenderåret.
- Muligens kan dette forslaget løse en del utfordringer for de som de siste årene har overinvestert i kvoter og fartøy og her drevet en spekulativ investering og drift innen norsk fiskeri, men for de som har drevet en nøktern og langsiktig økonomisk driftsplanlegging vil forslaget være med på å rive føttene unna deres planlegging og drift.
- Foreslåtte reguleringstiltak vil - etter den informasjonen Bivdu i dag har om saken - føre til både en ustabil ressursfordeling mellom flåtegruppene og en destabiliserende ressurstilgang for industrien i nord med påfølgende nedgang i arbeidsplassene.
- Forslaget vil høyst sannsynlig også føre til en forverret situasjon for kommunene som er fiskeriavhengige i nord.
- I forslaget blir det ikke på et eneste punkt sagt noe om hvordan Norges Fiskarlag og Sjømat Norge sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur og næring.
- Bivdu støtte ikke dette forslaget, da det bl.a. ikke sier noen om hvordan Norges Fiskarlag og Sjømat Norge vil sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur og næring.

Mvh. Inge Arne Eriksen, leder i Bivdu